קיצור שלחן ערוך — דיני הקדוש והסעודות בלילה וביום

מִצְוַת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה לְקַדֵּשׁ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת בִּדְבָרִים, שֶׁנֶּאֱמַר זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ, כְּלוֹמַר זָכְרֵהוּ וְזִכִּירַת שַׁבָּת בַּקִּדּוּשׁ. וְצָרִיךְ לְזָכְרֵהוּ בִּכְנִיסָתוֹ בְּקִדּוּשׁ וְגַם בִּיצִיאָתוֹ בַּהַבְדָּלָה. וְתִקְנוּ חֲכָמִים שֶׁתְּהֵא זְכִירָה עַל כּוֹס יַיִן, בֵּין בִּכְנִיסָתוֹ בֵּין בִּיצִיאָתוֹ (רע"א).

יְכוֹלִין לְקַדֵּשׁ וְלֶאֱכוֹל אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן אֵינוֹ לַיְלָה. אַךְ הַנּוֹהֲגִין כָּל יְמוֹת הַחֹל לְהִתְפַּלֵּל מַעֲרִיב בִּזְמַנּוֹ וּבְשַׁבָּת מַקְדִּימִין (כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּסִימָן שֶׁלְּפָנֵי זֶה), אֵלּוּ אֲסוּרִין לֶאֱכוֹל מִשֶּׁהִגִּיעַ חֲצִי שָׁעָה קֹדֶם צֵאת הַכּוֹכָבִים. וְלָכֵן אִם אֵין יוֹתֵר מֵחֲצִי שָׁעָה עַד הַלַּיְלָה, צְרִיכִין לְהַמְתִּין עַד הַלַּיְלָה, וְאָז יִקְרְאוּ תְּחִלָּה שָׁלֹשׁ פָּרָשִׁיוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, וְאַחַר כָּךְ יְקַדֵּשׁ. וְאָסוּר לִטְעֹם כְּלוּם וַאֲפִלּוּ מַיִם קֹדֶם קִדּוּשׁ.

מִצְוָה לְקַדֵּשׁ עַל יַיִן יָשָׁן, וּמִצְוָה לִבְרוֹר יַיִן יָפֶה. וְאִם אֶפְשָׁר, יֵשׁ לְהַדֵּר אַחַר יַיִן אָדֹם. וּבְמָקוֹם שֶׁאֵין יַיִן כָּשֵׁר כָּרָאוּי מָצוּי, מְקַדְּשִׁין גַּם עַל יַיִן צְמוּקִים (עַיֵּן לְעֵיל סִימָן נ"ג סָעִיף ו). וַיְכֻלּוּ, יֵשׁ לוֹמַר מְעֻמָּד. וּמִסְתַּכֵּל בַּנֵּרוֹת, וְאַחַר כָּךְ יֵשֵׁב. וּמִסְתַּכֵּל בַּכּוֹס וּמְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וַאֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ וְכוּ'. וְאִם אֵין לוֹ יַיִן, מְקַדְּשִׁין עַל הַפַּת וְלֹא עַל שְׁאָר מַשְׁקִין (רע"א רע"ב).

גַּם הַנָּשִׁים חַיָּבוֹת בְּקִדּוּשׁ. עַל כֵּן יִשְׁמְעוּ הֵיטֵב אֶת הַקִּדּוּשׁ וְיַעֲנוּ אָמֵן, אֲבָל בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ לֹא יֹאמְרוּ (עַיֵּן לְעֵיל סִימָן ו' סָעִיף ט). וְקָטֹן אֲפִלּוּ הוּא בֶּן שָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, אִם אֵינוֹ יָדוּעַ שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, אֵינוֹ מוֹצִיא אֶת הָאִשָּׁה, וְלָכֵן תְּקַדֵּשׁ הָאִשָּׁה בְּעַצְמָהּ. וְאִם אֵינָהּ יוֹדַעַת, תֹּאמַר עִם הַקָּטֹן מִלָּה בְּמִלָּה. וְגַם אִם שׁוֹמַעַת אֶת הַקִּדּוּשׁ מִן הַבַּעַל אוֹ מֵאִישׁ אַחֵר, יוֹתֵר נָכוֹן הוּא שֶׁתֹּאמַר עִם הַמְקַדֵּשׁ מִלָּה בְּמִלָּה (עַיֵּן דָּגוּל מֶרְבָּבָה. וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ הַמַּתְנְיָא). (אִם יֵשׁ כַּמָּה בַּעֲלֵי בָּתִּים בְּבַיִת אֶחָד, אֵיךְ יִתְנַהֲגוּ בַּקִּדּוּשׁ, עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן קל"ה סָעִיף ו') (רע"א).

יַיִן שֶׁנִּתְחַמֵּץ, אֵין מְקַדְּשִׁין עָלָיו. וְכֵן יַיִן שֶׁיֵּשׁ לוֹ רֵיחַ רָע, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְחַמֵּץ, אֶלָּא רֵיחוֹ וְטַעֲמוֹ יַיִן, שֶׁמְּבָרְכִין עָלָיו בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, רַק שֶׁמַּסְרִיחַ קְצָת מֵחֲמַת שֶׁהָיָה בִּכְלִי מָאוּס, וְכֵן אִם הוּא מֵרִיחַ אַחַר הֶחָבִית (תוספת שַׁבָּת בשם ש"א) אֵין מְקַדְּשִׁין עָלָיו. וְכֵן יַיִן שֶׁעָמַד מְגֻלֶּה אֵיזֶה שָׁעוֹת (אַף עַל גַּב דְּהָאִידְנָא לָא קָפְדִינַן אַגְלּוּי), אֵין מְקַדְּשִׁין עָלָיו מִשּׁוּם הַקְרִיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ הַיִּרְצְךָ אוֹ הֲיִשָּׂא פָּנֶיךָ. יַיִן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ קְמָחִין, יֵשׁ לְסַנְּנוֹ. וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְסַנְּנוֹ, מְקַדְּשִׁין עָלָיו כָּךְ. אֲבָל אִם יֵשׁ עָלָיו קְרוּם לָבָן, אֵין מְקַדְּשִׁין עָלָיו דְּמִסְתָּמָא פָּג טַעֲמוֹ.

מְקַדְּשִׁין עַל יַיִן מְבֻשָּׁל וְעַל יַיִן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דְּבָשׁ. אַךְ יֵשׁ אוֹמְרִים, שֶׁאֵין מְקַדְּשִׁין עֲלֵיהֶם, כֵּיוָן דְּאֵינָן רְאוּיִין לַמִּזְבֵּחַ. עַל כֵּן אִם אֶפְשָׁר, יֵשׁ לְהַדֵּר אַחַר יַיִן אַחֵר (ער"ב).

הַכּוֹס צָרִיךְ לִהְיוֹת שָׁלֵם וְנָקִי. וְכָל הַדִּינִים שֶׁהֵן בַּכּוֹס שֶׁל בִּרְכַּת הַמָּזוֹן (לְעֵיל סִימָן מ"ה סָעִיף ג' וְסָעִיף ד') יֵשׁ גַּם בַּכּוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ בֵּין בַּיּוֹם בֵּין בַּלַּיְלָה, וְכֵן בַּכּוֹס שֶׁל הַבְדָּלָה. וְטוֹב לְקַדֵּשׁ בַּלַּיְלָה עַל כּוֹס גָּדוֹל שֶׁיִּשָּׂיֵר מִמֶּנּוּ לְקִדּוּשׁ הַיּוֹם וּלְהַבְדָּלָה.

הַחַלּוֹת תִּהְיֶינָה מְכֻסּוֹת בְּשָׁעַת קִדּוּשׁ. וַאֲפִלּוּ הוּא מְקַדֵּשׁ עֲלֵיהֶן, תִּהְיֶינָה מְכֻסּוֹת בְּשָׁעַת קִדּוּשׁ וְזֶכֶר לַמָּן שֶׁהָיָה מְכֻסֶּה בְּטַל מִלְמַטָּה וּמִלְמַעְלָה.

הַמְקַדֵּשׁ, יִשְׁתֶּה מִן הַכּוֹס לְכָל הַפָּחוֹת כְּמִלֹּא לֻגְמָיו בְּלִי הֶפְסֵק. וּמִצְוָה שֶׁיִּטְעֲמוּ כֻּלָּם מִכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. מִי שֶׁאֵינוֹ שׁוֹתֶה יַיִן מֵחֲמַת גֵּדֶר אוֹ מֵחֲמַת שֶׁמַּזִּיק לוֹ וְכַדּוֹמֶה, אֵין לוֹ לְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן עַל סְמַךְ שֶׁיִּשְׁתּוּ הַמְסֻבִּין (רעא רעב).

יַיִן שֶׁל קִדּוּשׁ, לְפִי שֶׁהוּא מִצָּרְכֵי הַסְּעוּדָה, אֵינוֹ טָעוּן בְּרָכָה לְאַחֲרָיו, דִּבְרִכַּת הַמָּזוֹן פּוֹטַרְתּוֹ. אַךְ יֵשׁ פּוֹסְקִים דְּסָבִירָא לְהוּ, דְּאֵינוֹ פּוֹטַרְתּוֹ. עַל כֵּן אִם אֶפְשָׁר, יֵשׁ לוֹ לְהַדֵּר, שֶׁלְּאַחַר בִּרְכַּת הַמָּזוֹן יְבָרֵךְ עַל כּוֹס יַיִן וְיִשְׁתֶּה רְבִיעִית, וִיבָרֵךְ בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה לִפְטוֹר גַּם אֶת הַכּוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ.

עַל הַיַּיִן שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה אֵינוֹ צָרִיךְ לְבָרֵךְ, שֶׁנִּפְטַר בְּבִרְכַּת בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן שֶׁבַּקִּדּוּשׁ (ער"ב).

קִדֵּשׁ עַל הַכּוֹס סָבַר שֶׁהוּא יַיִן, וְאַחַר כָּךְ נִמְצָא שֶׁהוּא מַיִם אוֹ שְׁאָר מַשְׁקֶה, יַחֲזוֹר וִיקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן. וְאִם עָמַד לְפָנָיו יַיִן עַל הַשֻּׁלְחָן. וְהָיְתָה דַּעְתּוֹ לִשְׁתּוֹת יַיִן גַּם בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה, אֵינוֹ צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ שֵׁנִית, דַּהֲוֵי כְּאִלּוּ קִדֵּשׁ עַל הַיַּיִן. וְאִם לֹא הָיָה יַיִן לְפָנָיו עַל הַשֻּׁלְחָן, אֲבָל הָיָה יַיִן בְּבֵיתוֹ וְהָיְתָה דַּעְתּוֹ לִשְׁתּוֹת בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה, אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, אֶלָּא אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ וְכוּ' (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן נ"ו סָעִיף ז'), וְאִם הָיָה הַכּוֹס שֶׁל שֵׂכָר אוֹ מֵי דְבַשׁ (מעד) בְּמָקוֹם שֶׁהוּא חֲמַר מְדִינָה (עַיֵּן לְעֵיל סִימָן מ"ה סָעִיף א'), בְּכָל אֹפֶן אֵין צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ שֵׁנִית, אֶלָּא יְבָרֵךְ שַׁהַכֹּל וְיִשְׁתֶּה. וּבִמְקוֹמוֹת שֶׁנּוֹהֲגִין לְקַדֵּשׁ אַחַר נְטִילַת יָדַיִם קֹדֶם בְּצִיעַת הַפַּת, גַּם כֵּן אֵין צָרִיךְ לַחֲזוֹר וּלְקַדֵּשׁ, אֶלָּא מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא. וַהֲוֵי כְּאִלּוּ קִדֵּשׁ עַל הַפַּת (רע"א).

גַּם בַּיּוֹם בְּסָעוּדַת שַׁחֲרִית צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ עַל הַכּוֹס, דְּהַיְנוּ שֶׁמְּבָרֵךְ עָלָיו בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, וְזֶהוּ הַקִּדּוּשׁ. וְגַם נָשִׁים חַיָּבוֹת בְּקִדּוּשׁ זֶה (פרמ"ג). וְגַם קֹדֶם קִדּוּשׁ זֶה, אָסוּר לִטְעֹם כְּלוּם, וַאֲפִלּוּ מַיִם, כְּמוֹ בְּקִדּוּשׁ הַלַּיְלָה (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ח' סָעִיף ב') וּמִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר שֶׁיִּהְיֶה

קִדּוּשׁ זֶה גַּם כֵּן עַל הַיַּיִן דַּוְקָא. וְאִם חָבִיב לוֹ יַיִן שָׂרָף וּמְקַדֵּשׁ עָלָיו, גַּם כֵּן יוֹצֵא, אַךְ שֶׁיִּהְיֶה הַכּוֹס מַחֲזִיק רְבִיעִית, וְיִשְׁתֶּה מְלֹא לֻגְמָיו בְּלִי הֶפְסֵק וְאִם מְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן וְרוֹצֶה לִשְׁתּוֹת גַּם יַיִן שָׂרָף אוֹ קַאפָּע, (עַיֵּן לְעֵיל סִימָן מ"ט סָעִיף ו').

בֵּין בַּלַּיְלָה בֵּין בַּיּוֹם, אֵין קִדּוּשׁ אֶלָּא בִּמְקוֹם סְעוּדָה, שֶׁנֶּאֱמַר, וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג, וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, בְּמָקוֹם שֶׁאַתָּה קוֹרֵא לַשַּׁבָּת, כְּלוֹמַר, קְרִיאָה דְּקִדּוּשׁ, שָׁם יִהְיֶה עֹנֶג. וְאִם קִדֵּשׁ בְּבַיִת זֶה וְאוֹכֵל בְּבַיִת אַחֵר, אֲפִלּוּ אִם בִּשְׁעַת קִדּוּשׁ הָיָה בְּדַעְתּוֹ כֵּן, אֵינוֹ יוֹצֵא יְדֵי קִדּוּשׁ, וְגַם צָרִיךְ לֶאֱכוֹל מְיָד לְאַחַר הַקִּדּוּשׁ. וְאִם לֹא אָכַל מְיָד לְאַחַר הַקִּדּוּשׁ, לֹא יָצָא יְדֵי קִדּוּשׁ. וּבַיּוֹם אַף שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לֶאֱכוֹל מְיָד סְעוּדָה קְבוּעָה, יָכוֹל לְקַדֵּשׁ וְלֶאֱכוֹל קְצָת פַּת כִּיסָנִין, וְאָז צָרִיךְ לִשְׁתּוֹת מִן הַכּוֹס רְבִיעִית, כְּדֵי לְבָרֵךְ בְּרָכָה עַל הַמִּחְיָה וְעַל פְּרִי הַגָּפֶן. וְזֹאת יָכוֹל לַעֲשׂוֹת גַּם קֹדֶם מוֹסָף אִם לִבּוֹ חָלוּשׁ (עַיֵּן סָעִיף שֶׁאַחַר זֶה) וּמוֹהֵל שֶׁהוּא צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל כּוֹס הַמִּילָה וַעֲדַיִן לֹא קִדֵּשׁ, יִשְׁתֶּה מִן הַכּוֹס כְּמִלֹּא לֻגְמָיו וְעוֹד רְבִיעִית (עַיֵּן סִימָן שֶׁלְּפָנֵי זֶה סָעִיף ח').

מֻתָּר לִטְעֹם אַחַר תְּפִלַּת שַׁחֲרִית קֹדֶם תְּפִלַּת מוּסָף. וּטְעִימָה, הַיְנוּ פַּת כַּבֵּיצָה וְלֹא יוֹתֵר. וּפֵרוֹת, אֲפִלּוּ הַרְבֵּה, כְּדֵי לִסְעוֹד אֶת הַלֵּב, וּבִלְבַד שֶׁיְּקַדֵּשׁ תְּחִלָּה וְיִשְׁתֶּה כְּמִלֹּא לֻגְמָיו וְעוֹד רְבִיעִית יַיִן, (דְּלֵעֵת הַצֹּרֶךְ סַמְכִינָן, דְּזֹאת הֲוֵי קִדּוּשׁ בִּמְקוֹם סְעוּדָה), אוֹ יִשְׁתֶּה רְבִיעִית יַיִן וְיֹאכַל כַּזַּיִת מֵחֲמִשָּׁה מִינֵי דָּגָן (רע"ג רפ"ו).

כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל בֵּין אִישׁ אוֹ אִשָּׁה, חַיָּבִים לֶאֱכֹל בְּשַׁבָּת שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת, אַחַת בַּלַּיְלָה וּשְׁתַּיִם בַּיּוֹם. וְחַיָּב לֶאֱכוֹל בְּכָל סְעוּדָה פַּת, וַאֲפִלּוּ בִּסְעוּדָה שְׁלִישִׁית יְזָהֵר מְאֹד לֶאֱכוֹל פַּת דַּוְקָא. (וְכֵיוָן שֶׁהוּא נוֹטֵל יָדָיו וּמְבָרֵךְ עַל הַנְּטִילָה, צָרִיךְ לֶאֱכוֹל פַּת כַּבֵּיצָה, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן מ' סָעִיף א'). לָכֵן יְזָהֵר כָּל אָדָם, שֶׁלֹּא לְמַלְאֹת כְּרֵסוֹ בִּסְעוּדַת שַׁחֲרִית, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְקַיֵּם מִצְוַת שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת, וְאִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ כְּלָל לֶאֱכוֹל פַּת גְּמוּרָה, יֹאכַל לְכָל הַפָּחוֹת פַּת כִּיסָנִין אוֹ שְׁאָר מַאֲכָל הֶעָשׂוּי מֵחֲמֵשֶׁת מִינֵי דָּגָן שֶׁמְּבָרְכִין עָלָיו בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת, שֶׁהוּא נִקְרָא מָזוֹן. וְאִם גַּם זֹאת אִי אֶפְשָׁר לוֹ, יֹאכַל עַל כָּל פָּנִים דְּבָרִים שֶׁדַּרְכָּן לְלַפֵּת בָּהֶם אֶת הַפַּת, כְּגוֹן בָּשָׂר וְדָגִים וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם. וְאִם גַּם זֹאת אִי אֶפְשָׁר לוֹ, יֹאכַל עַל כָּל פָּנִים פֵּרוֹת מְבֻשָּׁלִים. זְמַן סְעוּדָה שְׁלִישִׁית הוּא מִשֶּׁיַּגִּיעַ זְמַן מִנְחָה גְּדוֹלָה, דְּהַיְנוּ מִשֵּׁשׁ שָׁעוֹת וּמֶחֱצָה וָאֵילָךְ.

וְחַיָּב לִבְצוֹעַ בְּכָל סְעוּדָה עַל שְׁתֵּי כִּכָּרוֹת שְׁלֵמוֹת, וְאוֹחֵז שְׁתֵּיהֶן בְּיָדוֹ בְּשָׁעַת בְּרָכַת הַמּוֹצִיא וּבוֹצֵעַ אַחַת מֵהֶן. וְנוֹהֲגִין לְרַשּׁוֹם בַּסַּכִּין עַל הַכִּכָּר בִּמְקוֹם שֶׁרוֹצֶה לִבְצוֹעַ, וְהַטַּעַם, מִפְּנֵי שֶׁבְּחֹל צְרִיכִין לַחְתֹּךְ קְצָת סְבִיב הַפַּת קֹדֶם בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּסִימָן מ"א סָעִיף ג', וּבַשַּׁבָּת אִי אֶפְשָׁר, מִשּׁוּם דְּבָעֵינָן שֶׁיִּהְיֶה הַפַּת שְׁלֵמָה בִּשְׁעַת הַבְּרָכָה, וְלָכֵן עַל כָּל פָּנִים רוֹשְׁמִין מְקוֹם הַחֲתָכָה, כְּדֵי שֶׁיֵּדְעוּ הֵיכָן יַחְתְּכוּ וְלֹא יְצַטָּרְכוּ לְהַפְסִיק הַרְבֵּה וּלְעַיֵּן בְּאֵיזֶה מָקוֹם יַחְתְּכוּ. וְיֵשׁ לְהַנִּיחַ הַכִּכָּרוֹת שֶׁתְּהֵא זוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה לִבְצוֹעַ אוֹתָהּ לְפָנָיו, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְצַטָּרֵךְ לְהַעֲבִיר עַל הַמְּצָוָה. וַאֲפִלּוּ אוֹכֵל כַּמָּה סְעוּדוֹת צָרִיךְ בְּכָל סְעוּדָה שְׁתֵּי כִּכָּרוֹת שְׁלֵמוֹת. וְכֵן כְּשֶׁמְּקַדֵּשׁ בַּיּוֹם בְּשַׁחֲרִית קֹדֶם הַסְּעוּדָה הַקְּבוּעָה וְאוֹכֵל פַּת כִּיסָנִין, יֵשׁ לָקַחַת שְׁתַּיִם שְׁלֵמוֹת (כֵּן רָאִיתִי לִנְהוֹג אֵצֶל גָּדוֹל אֶחָד).

אִם אֵין לְכָל הַמְּסֻבִּין בַּשֻּׁלְחָן לֶחֶם מִשְׁנֶה, אֶלָּא לִפְנֵי אֶחָד, יִבְצַע הוּא לְהוֹצִיא אֶת כֻּלָּם, וְגַם בִּבְרָכַת הַמּוֹצִיא יֵצְאוּ בְּמַה שֶּׁבֵּרַךְ הַבּוֹצֵע. וְקֹדֶם שֶׁיְּבָרֵךְ הַמּוֹצִיא, יֹאמַר: בִּרְשׁוּת מוֹרַי וְרַבּוֹתַי, וּלְאַחַר שֶׁטָּעַם הוּא מִפְרוֹסַת הַמּוֹצִיא, נוֹתֵן לְכָל אֶחָד פְּרוֹסָה וְאוֹכְלִים (רע"ד רצ"א).

אִם לֹא קָרָא הַפָּרָשָׁה בְּעֶרֶב שַׁבָּת, לֹא יֹאכַל שַׁבָּת בְּשַׁחֲרִית עַד שֶׁיִּקְרָאֶהָ, וְאִם לֹא קָרָאהּ קֹדֶם הָאֲכִילָה, יִקְרָא עַל כָּל פָּנִים קֹדֶם מִנְחָה, וּבְדִיעֲבַד, עַד סוֹף יוֹם שְׁלִישִׁי (רפ"ה).

אָסוּר לְהִתְעַנּוֹת בַּשַּׁבָּת לְשֵׁם תַּעֲנִית, אֲפִלּוּ זְמַן קָצָר. וַאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לְשֵׁם תַּעֲנִית, אָסוּר עַל כָּל פָּנִים לְהִתְעַנּוֹת עַד חֲצוֹת.

אָסוּר לְהִצְטַעֵר, חַס וְשָׁלוֹם, עַל אֵיזֶה צָרָה רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֶלָּא יְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִבַּעַל הָרַחֲמִים.

מִצְוָה לְהַרְבּוֹת בְּפֵרוֹת וּמִגְדָּנוֹת וּמֵינֵי רֵיחַ, כְּדֵי לְהַשְׁלִים מֵאָה בְּרָכוֹת וּמִצְוָה לְעַנְּגוֹ בְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא לוֹ לְעֹנֶג, שֶׁנֶּאֱמַר, וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג.

אַחַר סְעוּדַת שַׁחֲרִית, אִם רָגִיל לִישֹׁן, יִישַׁן. אֲבָל אַל יֹאמַר: אִישַׁן מִפְּנֵי שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה אוֹ לָלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ בַּלַּיְלָה.

אַחַר כָּךְ קוֹבְעִים לִלְמוֹד תּוֹרָה. בְּפָרָשַׁת שַׁבָּת נֶאֱמַר, וַיְקַהֵל מֹשֶׁה, וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, לָמָּה נֶאֱמַר בְּפָרָשָׁה זוֹ וַיַּקְהֵל, וְלֹא נֶאֱמַר כֵּן בִּכְלָל הַתּוֹרָה כֻּלָּה. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, רֵד וַעֲשֵׂה לִי קְהִלּוֹת גְּדוֹלוֹת בַּשַּׁבָּת, כְּדֵי שֶׁיִּלְמְדוּ הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים אַחֲרֶיךָ לְהַקְהִיל קְהִלּוֹת בְּכָל שַׁבָּת לִלְמֹד תּוֹרָה בָּרַבִּים. עוֹד אָמְרוּ, לֹא נִתְּנוּ שַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא לַעֲסוֹק בָּהֶם בַּתּוֹרָה, כִּי הַרְבֵּה אֲנָשִׁים טְרוּדִים כָּל יְמֵי הַחֹל בִּמְלַאכְתָּם וְאֵין לָהֶם פְּנַאי לַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה בְּקִבְיעוּת, וּבְשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב שֶׁהֵם פְּנוּיִים מִמְּלַאכְתָּם, יְכוֹלִין לַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה כָּרָאוּי. לְפִיכָךְ בַּעֲלֵי מְלָאכָה וּבַעֲלֵי בָּתִּים שֶׁאֵינָם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, הֻמָּה מְחֻיָּבִים יוֹתֵר לַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה בְּיוֹם שַׁבָּת קֹדֶשׁ, אִישׁ אִישׁ כְּפִי הַשָּׂגָתוֹ וְיָכְלְתּוֹ (ר"צ).